

Marke Hietanen-Peltola

23.4.2018

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Lausuntopyyntö HE 41/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle lukiolaiksi sekä laeiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi hallituksen esityksestä lukiolaiksi.

Edellä mainittu esitys tuo huomattavia parannuksia lukiokoulutukseen. Lukiolaisten opinto-ohjauksen lisääminen ja sen jatkuminen myös opintojen päättymisen jälkeen tukee nuoria opintojen suorittamisessa sekä jatko-opintojen aloittamisessa. Myös erityisopetuksen laajentaminen lukioon on merkittävä parannus.

THL:n näkemyksen mukaan nämä uudistukset tulevat edistämään opintojen etenemistä, mutta tavoiteltu opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääntyminen ei ole todennäköistä ainoastaan opintojen sujumiseen vaikuttamalla. Hallituksen esityksen perusteluissa hyvinvointi nähdään hyvin kapeasti opintojen etenemisenä ja esimerkiksi nuoren vaikean perhetilanteen apukeinona mainitaan ainoastaan erityisopetus. Kokonaan huomiotta jää laajempi näkemys opiskelijan terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisuudesta ja opiskelukyvystä sekä niiden edistämisestä ja tukemisesta osana opetuksen sisältöjä, oppilaitosyhteisöä tai toimintakulttuuria.

Lukioikäiset nuoret elävät vaihetta, jossa normaaliin kasvuun ja kypsymiseen liittyy monia kehityksellisiä tehtäviä. Osalle nuorista näistä muodostuu eriasteisia haasteita. Opiskelijoiden perhe- ja kaverisuhteet voivat olla kuormittavia ja heikentää hyvinvointia sekä aiheuttaa psyykkistä oireilua ja heikentää terveystottumuksia. Lisäksi monet krooniset psykiatriset sairaudet alkavat tyypillisesti nuorena aikuisiässä. Näiden opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen tarvitaan ensisijaisesti opiskeluhoitopalveluja, mutta myös pärjäämistä ja voimavaroja tukevaa opiskeluyhteisöä.

Yleinen toimintatapa lukioissa on siirtää opinnoissa eri syistä kompastelevia nuoria aikuislukion suppeampien opintojen puolelle suorittamaan lukiotutkinto loppuun. Monilla näistä nuorista on psykososiaalisia ja mielenterveyspulmia. Siirtyessään aikuislukioon he jäävät lakisääteisten opiskeluhoitopalvelujen ulkopuolelle ja mahdollisuus saada tai jatkaa esimerkiksi kuraattorin tai psykologin tukea katkeaa.

THL:n kouluterveyskyselyn mukaan lukiossa korostuvat uupumusoireet ja myös yhteisöön kiinnittyminen on heikompaa kuin ammatillisissa opinnoissa. Yhteistyö korkeakoulujen kanssa, kansainvälistymisen mahdollistaminen sekä etä- ja itseopiskelukurssien lisääminen opinnoissa eivät lisää jaksamista vaan voivat päinvastoin lisätä kuormittumista. Jaksamista tukisi opintojen keventäminen pienentämällä opintojen laajuutta.

www.thl.fi

Marke Hietanen-Peltola

23.4.2018

Yhteenvetona THL toteaa esitettyjen opintojen ohjauksen vahvistamisen ja erityisopetuksen tuomisen lukioon merkittäviksi parannuksiksi opintojen etenemisen tukemisessa. Näiden tukimuotojen lisäksi THL pitää tärkeänä sitä, että aikuislukion opiskelijat lisätään oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalan piiriin. Tämä lisäisi myös tasa-arvoa toisen asteen opinnoissa, sillä ammatillisen perustutkinnon aikuisopiskelijat on jo aiemmin lisätty oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalaan.

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Johtaja

Tuire Santamäki-Vuori